

III konwencja muzyki polskiej

panel dyskusyjny:

Aktualny stan obiegu muzyki w dobie cyfrowej

PODSUMOWANIE

moderator:

dr Patryk Gałuszka, Uniwersytet Łódzki

paneliści:

- Agnieszka Olszewska-Kaczmarek, Back To The Ocean,
- Dr Katarzyna M. Wyrzykowska, Polskie Towarzystwo Socjologiczne,
- Magdalena Jensen, Agencja Muzyczna Chimes

Dyskusję rozpoczęto od prezentacji danych ukazujących stan globalnego i krajowego rynku nagraniowego. W skali świata w 2016 r. dał się zauważyć spadek sprzedaży nośników fizycznych (o 7,6%), przy wzroście przychodów ze sprzedaży nośników cyfrowych (o 17,7%), przychodów z publicznych odtworzeń i wykorzystania nagrań przez nadawców (wzrost o 7%) oraz przychodów z tytułu synchronizacji dźwięku z obrazem (wzrost o 2,8%). Polski rynek nagraniowy tym odróżnia się od rynku światowego, że odnotowano na nim wzrost zarówno przychodów ze sprzedaży nośników cyfrowych (17,58%), jak i fizycznych (o 4,87%).

Następnie paneliści poszukiwali odpowiedzi na pytanie o to czy internet wyrównuje szanse początkujących i renomowanych artystów. Agnieszka Olszewska-Kaczmarek zaprezentowała swoje doświadczenia w zakresie samodzielnego budowania kariery. Zwróciła uwagę, że na rynku funkcjonuje wiele podmiotów gospodarczych obiecujących początkującemu artyście pomoc w budowie kariery. Nie wszystkie tego typu podmioty działają w pełni w dobrej wierze, niektóre mają na celu przede wszystkim wyciągnięcie pieniędzy od młodych muzyków, nie oferując zbyt wiele w zamian. Ważnym jest aby artysta umiał krytycznie ocenić realia rynkowe oraz by znał podstawowe zagadnienia z zakresu prawa autorskiego, prawa umów oraz ekonomii.

Spostrzeżenia te przełożyły się na przedstawienie rekomendacji dotyczącej opracowania systemu przygotowania studentów muzyki/ przyszłych artystów do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej.

Magdalena Jensen zwróciła uwagę na znaczenie budowania sieci kontaktów (networking), która umożliwia artyście wyróżnienie się na tle konkurentów. Nie zmienia to faktu, że artyści powinni zwracać uwagę na to komu udzielają praw do swojej twórczości. Źle wybrany kontrahent może na dłuższy czas zablokować (np. swoją nieudolnością biznesową) karierę młodego muzyka. Panelistka zwróciła też uwagę na rosnącą rolę playlist w serwisach streamingowych - znaczna część muzyków nie jest świadoma tego, że jest to obecnie jeden z najważniejszych sposobów odkrywania przez słuchaczy nowej muzyki. Innym niedostatecznie docenianym aspektem funkcjonowania na współczesnym rynku muzycznym jest wykorzystywanie komercyjnej możliwości synchronizacji dźwięku z obrazem (w filmie, reklamie). Paneliści zgodzili się, że znaczenie tego źródła przychodów będzie rosło.

Katarzyna Wyrzykowska zaprezentowała aktualne wyniki badań dotyczących artystów, firm fonograficznych i słuchaczy. Zwróciła uwagę na trudności z postawieniem diagnozy dotyczącej uczestników rynku muzycznego. Trudności te wynikają z niedostatecznego zbadania różnych aspektów odbioru i produkcji muzyki oraz z tempa zmian zachodzących w tych sferach. Paneliści doszli do wniosku, że wskazana jest modyfikacja sposobu w jaki GUS zbiera dane o odbiorze muzyki, tak aby w większym stopniu uwzględniał on zmieniające się realia technologiczne.

Paneliści byli zgodni na temat konieczności rozwoju edukacji dotyczącej realiów funkcjonowania muzyków na rynku. Dyskusję z udziałem publiczności wzbudziło samo pojęcie rynku kultury i konsekwencji estetycznych stosowania w odniesieniu do muzyki pojęć z zakresu ekonomii. Dyskutowano m.in. na temat tego czy zwiększająca się stale liczba kanałów dystrybucji muzyki (np. rosnąca liczba stacji radiowych oraz nadawców internetowych) służy wzrostowi różnorodności czy powoduje raczej zmierzanie do „najmniejszego wspólnego mianownika” czyli promowania najmniej ambitnej twórczości. Dyskutujące strony pozostały przy swoich stanowiskach, godząc się jednak co do konieczności rozwoju działań edukacyjnych dotyczących biznesowych aspektów funkcjonowania muzyków na rynku oraz zmierzających do szeroko pojętego rozwoju gustów i kompetencji muzycznych odbiorców.

REKOMENDACJE

Rekomendacje horyzontalne

Lp.	Rekomendacja	Klasa rekomendacji	Adresat rekomendacji	Proponowany sposób wdrożenia
1.	Opracowanie systemu przygotowania studentów muzyki/ przyszłych artystów do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej	1	Ministerstwo nadzorujące system kształcenia artystów na poziomie wyższym, uczelnie artystyczne	Zlecenie przez Ministerstwo przygotowanie serii wykładów poświęconych ekonomicznym i prawnym aspektom działalności muzyka. Wykłady te powinny być prowadzone przez praktyków. Zajęcia takie powinny być stałym elementem programu nauczania artystów. Nie powinny przy tym mieć charakteru teoretycznego np. wykładów z „teorii prawa autorskiego”, ale powinny być przeprowadzone celem przekazania praktycznej wiedzy (np. „możesz dostać taki kontrakt, zwróć uwagę na takie zapisy umowy”).

Rekomendacje operacyjne

Lp.	Rekomendacja	Klasa rekomendacji	Adresat rekomendacji	Proponowany sposób wdrożenia
1.	Przygotowanie podręcznika pozwalającego młodym muzykom na samokształcenie w zakresie funkcjonowania artystów w gospodarce rynkowej	1	Środowisko akademickie, Ministerstwo nadzorujące system kształcenia artystów na poziomie wyższym	Podręcznik powinien być udostępniony za darmo – wydany na licencjach otwartych; powinien w przystępny sposób podawać przykłady najczęściej spotykanych umów fonograficznych, sugerować sposoby budowy wizerunku, wskazywać potencjalne źródła przychodów muzyków na różnych etapach kariery. Rekomendację tę można łatwiej i szybciej wdrożyć niż rekomendację dotyczącą opracowania systemu przygotowania studentów muzyki/ przyszłych artystów do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej, jednak nie powinna być ona traktowana jako jej substytut.

2.	Modyfikacja sposobu w jaki GUS zbiera dane o odbiorze muzyki	1	Główny Urząd Statystyczny	GUS badając sposoby odbioru muzyki powinien w większym stopniu uwzględnić nowe media – serwisy streamingowe, pliki, etc.
----	--	---	---------------------------	--

Rekomendacje horyzontalne – związane z długofalowymi procesami, wieloletnimi programami, tendencjami

Rekomendacje operacyjne – konkretne projekty do realizacji w ciągu najbliższych 12 miesięcy

Rekomendacja – zwięzła i jednoznaczna; można powołać się na zewnętrzne źródła informacji (np. przeprowadzone badania)

Klasa rekomendacji – klasa odpowiadająca klasyfikacji z systemu rekomendacji (1 – pilna i ważna, 2 – pilna lub ważna, 3 – bieżąca)

Adresat rekomendacji – instytucja (instytucje, osoby) odpowiedzialna za wdrożenie rekomendacji.

Sposób wdrożenia – syntetyczne przedstawienie sposobu wdrożenia rekomendacji.